

Helikobakter pilori enfeksiyonunun hızlı ve noninvaziv bir yöntem olan serolojik testlerle değerlendirilmesi

Dr. Belkıs ÜNSAL, Dr. Kadir AKSÖZ, Dr. F. ERCİYES, Dr. Sadun KOŞAY

Atatürk Devlet Hastanesi, Gastroenteroloji Kliniği, İzmir

ÖZET

Bu çalışmada dispeptik yakınmaları olan kişilerde *Helikobakter pilori* (HP)nin spesifik IgG antikorlarının serolojik tanısının endoskopi-biyopsi yönteminin kullanılabilir olup olmadığını araştırdık. Dispeptik yakınması olan 30 hasta (10'u kadın) çalışmaya alındı. Yaş ortalaması 41.6 olan (yaş sınırı 21-85) tüm hastalara endoskopi yapıldı. Prepylorik antrumdan histolojik tetkik ve HP için biyopsiler alındı. serolojik olarak tüm hastalarda anti *Helikobakter* IgG antikorları Elisa yöntemi ile tayin edildi. 30 hastanın 29'unda (%96)HP, histolojik olarak ve üreaz testi (CLO test) ile olumlu bulundu. Hp olumlu olan hastaların tümünde kronik aktif gastrit (KAG) saptandı. HP olumlu olan 29 hastanın 26'sında (%90) seroloji pozitif bulundu.

Anahtar kelimeler: *Helikobakter pilori*, anti HP-IgG, kronik aktif gastrit

HELİKOBAKTER pilori (HP) gastritlerin en yaygın nedenidir, mide ve duodenum ülserleri ile birlikte sık olarak bulunmaktadır (1,2).

Son zamanlarda HP varlığı ile gastrik hücrelerde HLA-DR antijeninin ve intraepitelyal lenfosit infiltrasyonunun birlikteliği gösterilmiştir (3,4). Bu da gastritin başlamasında ve sürmesinde bilinmeyen bir immünolojik mekanizmanın olduğu düşünülmektedir. Bunun da ötesinde, geçmiş yıllarında bazı araştırmacılar antral gastritli hastalarda gastrik hücrelere karşı otoantikorlarının varlığını bildirmişlerdir (5,6).

HP enfeksiyonu, lokal (7) ve sistemik (8,9) bir antikor cevabı meydana getirir. *Helikobakter pilori*ye karşı CB4, CB10 ve CB14 antikorları insan gastrik mukozası ile çapraz reaksiyon verir (10).

Gastrit ve aynı zamanda peptik ülser etyolojisinin de HP'nin etkin rolü ve enfeksiyonun enzim immünoassey (ELİSA) gibi non-invaziv tekniklerle doğru tanısının yapılabilmesi mümkündür. Serolojik testlerin aynı zamanda epidemiyolojik taramalarda (11) ve HP'nin eradikasyonunu amaçlayan tedavi rejimlerinin izlenmesinde de kullanılır.

SUMMARY: Assessment of helicobacter pylori infection with serological testing which is a fast and non-invasive method

The present study aims at investigating whether the serological determination of the specific IgG antibodies of *Helicobacter pylori* (HP) may be used in place of the endoscopy-biopsy method in subjects with dyspeptic complaints. 30 patients (10 females) with dyspeptic complaints were included in the study. All the patients whose medium age was 41.6 years (age range 21-85) were subjected to endoscopic examination. Biopsy was obtained from the prepyloric antrum for histological and HP examinations. Serologically, in all the patients, anti-*Helicobacter* IgG antibodies were determined by the Elisa method. In 29 out of 30(96%) patients, Hp was found to be positive histologically and with the urease test (CLO test). In all of the patients who yielded HP positive test results, chronic active gastritis (CAG) was established. In 26 of the 29 patients with HP positive test results (90%), positive serologic results were obtained.

Key words: *Helicobacter pylori*, anti HP IgG, Chronic active gastritis

ması önerilir (12). Epidemiyolojik taramalarda (11) ve HP'nin eradikasyonunu amaçlayan tedavi rejimlerinin izlenmesinde de kullanılması önerilir (12).

GEREÇ VE YÖNTEM

Dispeptik yakınmaları nedeni ile kliniğimize başvuran, yaş ortalaması 41.6 olan 21-85 yaşları arasındaki 10'u kadın 30 hastaya endoskopi yapıldı. İncelemelerde Pentax EG 3800T video endoskop kullanıldı.

Endoskopi sırasında histolojik inceleme ve üreaz testi için 2 adet biyopsi alındı. Biyopsi örneklerinden biri Toluidin blue ile boyanıp hazırlanarak gastrit ve spiral bakterilerin varlığı araştırıldı. Diğer biyopsi örneği de üreaz testi için CLO tezle yerleştirildi. 20. dakika 3. saat ve 24. saatte değerlendirildi. İlk 3 saatteki renk değişiklikleri anlamlı bulundu.

Ayrıca tüm hastaların serumlarında HP spesifik multikomponent antijen için hazırlanmış ticari

kitlerle (GAP-Ig6 BİOMERİYA) anti HP Ig6 antikorları araştırıldı.

Üreaz testi pozitifliği ve histolojik incelemede bakterinin görülmesi halinde HP (+) olarak kabul edildi.

ELİSA yöntemi (GAP-IgG Elisa testi) ile tayin edildi. 12.5 unit mg üzerindeki değerler olmulu olarak kabul edildi.

BULGULAR

Değerlendirmeye alınan 30 hastanın 10'u kadın 20'si erkek olup yaş ortalaması 41.6; yaş sınırı ise 21-85 olarak bulundu.

Dispeptik yakınmaları nedeniyle endoskopi yapılan 30 hastanın 11'inde duodenum ülseri, 14 hastada antral gastrit, 10 hastada duodenit 2 hastada gastrik ülser, 2 hastada preplorik ülser 2 hastada da özofajit saptandı. 5 hasta endoskopik olarak normal değerlendirildi.

30 hastanın 29'unda (%96) HP, üreaz testiyle ve histolojik olarak olumlu bulundu. HP(+) olan hastanın tümünde histopatolojik olarak kronik aktif gastrit saptandı. HP(-) olan tek hastada endoskopik olarak antral gastrit ve özofajit saptanmış olup, antrumun histopatolojisi kronik süpersifisial gastrit olarak bildirildi. Serolojisi ise menfi idi.

TARTIŞMA

Helikobakter Piloni gastritin en yaygın nedenidir. Gastrik ve duodenal ülserle ve hatta intestinal tip gastrik kanserle birlikte bulunmaktadır. HP kolonizasyonu gastrik mukozada lokal ve sistemik bir

immün cevap oluşturmaktadır.

Yapılan çalışmalar HP enfeksiyonu ile insan gastrik hücrelerine karşı immün cevap meydana gelmesi arasında bir ilişki bulunduğunu göstermiştir. Gerçekte infekte hastaları %89.6'sında HP antikorları saptanmış, HP menfi olanlarda saptanmamıştır (13). Bizim çalışmamızda da HP pozitifliği olan 29 hastanın 26'sında %89.6 antikor pozitifliği saptanmıştır ve bunların tümünde de kronik aktif gastrit bulunmuştur.

Helikobakter Pilonin tanısı için gastroskopi veya üre nefes testleri önerilir. Endoskopi invaziv ve pahalı bir yöntemdir. Üre nefes testi non-invazivdir ve gayet kesin sonuçlar verir (14). Fakat özel ekipman ve eğitilmiş personel gereklidir. Seroloji ise HP'nin tayininde kesin ve non-invaziv bir yöntemdir. Kullandığımız GAP-IgG testi Elisa testidir. HP'ye karşı oluşan spesifik IgG'nin kalitatif olarak saptanmasında kullanılır. Bununla birlikte IgG spesifik antikorlarının saptanması mutlaka kronik gastrit tanısını ön-görmez. Bütün klinik bulgular ve semptomlar ile serolojik ve histolojik sonuçlar hastanın durumu hakkında kesin sonuca varmadan önce gözden geçirilmelidir.

Bulgularımıza dayanarak özellikle gastrik kanser riskinin düşük olduğu genç hasta popülasyonunda (45 yaş altında) Helikobakter Piloni enfeksiyonu tanısında endoskopik yöntemlerden önce hızlı, non-invaziv ve ekonomik olan serolojik yöntemlerin öncelikle kullanılmasının hastalara olduğu kadar ülkemiz koşullarına da daha uygun olacağı kanısındayız.

KAYNAKLAR

- Warren JR. Unidentified curved bacilli on gastric epithelium active chronic gastritis. *Lancet* 1983; 1: 1273.
- Cenokom DY. *Compylobacter pylori* and peptic ulcer disease. *Gastroenterology* 1989; 96: 615-625.
- Papadimitriou CS, Soachim Velogianni EE, Isianos EB. et al. Epithelial HLA-DR expression and lymphocyte subsets in gastric mucosa in type B chronic gastritis. *Virchows Arch [A]* 1988; 413: 197-20.
- Engstrand L, Scheynius A, Pahlson et al. Association of *Campylobacter pylori* with induced expression of class II transplantation antigens on gastric epithelial cells. *Infect Immun* 1989; 57: 827-832.
- Vondelli C, Bottazzo GF, Doniach D et al. Autoantibodies to gastrin producing cells in antral (type B) chronic gastritis. *N Engl. J. Med.* 1979; 300: 1406-1410.
- Vibo RM, Krohn JE. Demonstration of gastrin cell autoantibodies in antral gastritis with avidin-biotin complex antibody technique. *Clin Exp Immunol* 1984; 58: 341-347.
- Wyatt JI, Rathbone BJ. Immun response af the gastric mucosa to *Compylobacter pylori*. *Seand J. gastroenterol* 1988; (Supl 142): 44-49.
- Rathbone BJ, Wyatt JI, Worsley BW, et al. Systemic and hecal antibody responses to gastric *Compylobacter pylori* in non-ulcer dyspepsie. *Gut* 1986; 27: 642-647.
- Evans DJ Jr, Evans DG, Grahom DY et al. A sensitive and specific serologic test for detection of *compylobacter pylori* infection. *Gastroenterology* 1989; 96: 1004-1008.
- Negrini, Lisatol, Cavazzini L, et al. Monoclonel antibodies for specific immunoperoxidase detection of *Compylobacter pylori*. *Gastroenterology* 1989; 96: 414-420.
- A. Özen Ş. Dumlu, Ö. Dönderici ve ark. Helikobakter pilori enfeksiyonunun ülkemizde seroepidemiolojisi.
- Alon Cutler, MD. Arlene Schubert, BA and Timothy Schubert Role of Helicobakter pylori sereology in eualuating treat ment success. *Dig Dis and sci.* Vol. 38 No: 12 pp. 2262-66.
- Negrini R, Lisato L, Zanella I. et al. Helicobakter pylori infection induces Antibodies Cross-receting with humon Gastric mucose. *Gastroenterology.* 1991; 101:437-445.
- Grahom D, Klein P, Ewans D, et al. *Compylobacter pylori* detected noninvasively by the [13 C] urea breath test. *Lon-cef* 1987; 1: 1174-1177.